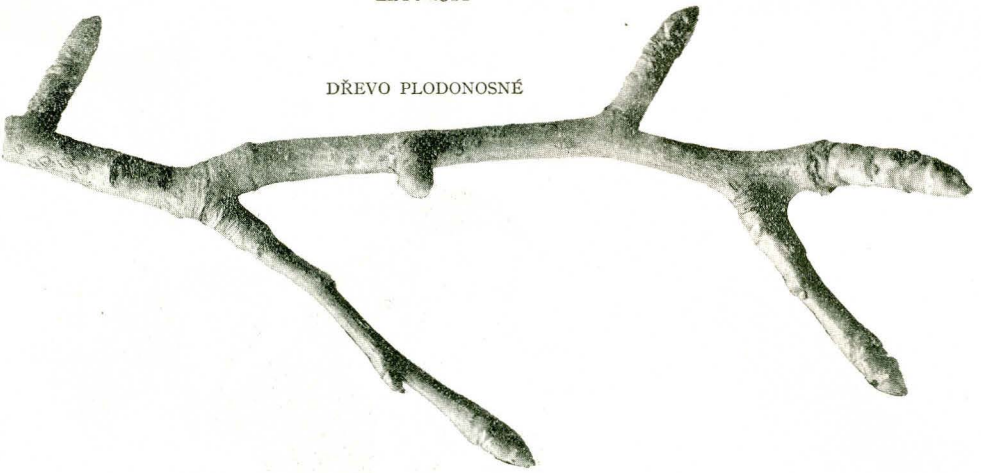

LETOROST

DŘEVO PLODONOSNÉ

FULVIE

Jest skutečně zajímavá, že některý druh, byť sebe výbornější, ujde širší pozornosti a pěstování jeho zůstává jakoby utajeno a omezeno jen na některá místa a zahrady. Tak se to má i s Fulvií. Málokdo ji zná, nikde se o ní nepíše, nedoporučuje se a přece jest to zimní plod z nejlepších. Nechtě se však někdo zeptá Bláhy nebo Marušky, kterou dobrou zimní hrušku si má osaditi, jistě mu oba doporučí Fulvii.

O jejím původu neví se nic jistého, má se však podle francouzských spisů za to, že jest to semenáč Xaviera Grégoire v Jodoigue v Belgii. Tu měl asi v roce 1854 první plody. Dříve popisována byla pod jménem Belle de Jarnac (Jarnac, osada v Belgii), pod kterýmž jménem popsali ji též A. Leroy v „Dic. de Pomologie“ a teprve později obdržela nynější jméno, které bylo schváleno na tamním pomologickém sjezdu.

Jak již praveno, jest u nás málo rozšířena a zprávy o ní jsme obdrželi jen z České nížiny; doporučuje se však každému, kdo ve své ovocné komoře má rád dobrou zimní hrušku, aby ji měl zastoupenou v zahradě. Není zcela nic choulostivá a daří se v každé lepší půdě. Známe stromy stojící v praobyčejné mělké ornici s podkladem písčité žluté hlíny, rostou tu a plodí výborně. Ale zato místo se má pro ni voliti chráněné a teplé, aby plody na stromě náležitě vyžrály a nevadly pak na loži. Mrazy jí neškodí a až dodnes (1913) netrpěla plísní; jak plody tak stromy jsou zcela čisté.

Hodí se jen do domácích zahrad jako polokmen, lépe co volně rostoucí krsek, nejlépe na špalíry, na nichž přináší krásné, velké plody. Na kdouli se jí dobře daří a lze jí upotřebiti na této na veškeré tvarované stromy. Vyžaduje však při té práci velké trpělivosti, poněvadž velice nepořádně roste a každou větev nutno často navazovati. Ale zato plodnost brzo počíná, jest hojná, nikdy přespřílišná, ale vždy alespoň něco.

I ve školce činí vzrůst její potíže, křiví se na vše strany a bez důkladného řezu nelze ji dostati vzhůru, takže jest nejlépe šlechtiti ji v žádoucí výšce na zdravou, dobrou pláňku. S dostavivší se plodností přestává růsti, takže strom, tvaru jakéhokoliv, zůstává malým, koruna bývá velmi nepravidelná, větve se pod tíhou plodů sklánějí a lze ji jen přísným řezem udržeti v úhlednějším tvaru, však na úkor plodnosti.

Letorosty narůstají slabší a téměř rovné a mají konec silnější, pod oky jsou velice mírně zprohýbány, barvy žlutavě zahnědlé, na slunečné straně více hnědé a dílem jakoby lehoun-

kou, stříbřitou pokožkou sem tam potažená; hrubší, vyvstálé, podlouhlé a jakoby roztrhané tečky jsou roztroušeny dosti hustě po letorostu.

Oka jsou velice nestejná, spodní zcela malá, dále ke konci letorostu větší, kuželovitá, ostře zakončená, velmi odstálá, hnědě a stříbřité šupinatá, jsou na patkách velmi mírně vydutých, s třemi žebírky, z nichž střední jest nejpatrnější. (Viz obraz.) Starší dřevo jest popelavé barvy. (Viz obraz.)

Na jaře raší lístky zelené, které po svém úplném vývoji bývají asi 70 mm dlouhé, 47 mm široké, tvaru eliptického, s krátkou špičkou, po délce jsou téměř rovné, napříč lehounce prohnuté a mají kraj drobně a nestejně, mělce pilovitě vroubkovaný, na řapících asi 35 mm dlouhých; ke konci letorostu jsou však zcela malé, stejného tvaru; řapíky bývají opatřeny uzounkými, kopinatými palisty. Příplodní listy bývají asi zprvu uvedené velikosti, ale užší a mají řapík 42—50 mm dlouhý.

Květní pupata bývají pěkně vyvinutá, baňatě kuželovitá, ostře zakončená, hnědě a stříbřité šupinatá. Z těch vykvétají v hojnosti poměrně malé, asi 35 mm v průměru mající květy, z plátků pak vejčitých tak sestavené, že se nedotýkají navzájem. (Viz obraz.)

Velikost plodu jest velmi nestejná a podmíněna tvarem stromu, jakož i půdou. Barevný obraz, k jehož zhotovení sloužily plody vzaté s volně rostoucího krsku a panem Maruškou z Klecan věnované k tomu účelu, znázorňuje asi tak průměrnou velikost; tyto plody vážily 140—160 g. Za špatnějších poměrů jsou menší, jen 100—120 g těžké, na špalírech narostou však až do 200 g.

Jak patrné již z obrazu, tvar se velice mění, některé plody jsou delší, ke stopce plnější a tím jaksi Avranšské podobné (levý plod nahoře), jiné jsou ke stopce štíhlejší a pěkně prohnuté (pravý plod dole), některé kratší a baňatější (levý plod dole); najdou se též takové, že jsou krátké, v bocích více baňaté, ke stopce pěkně prohnuté, tak jako zvonkovité, asi jak znázorňuje černý obraz průřezu. Povrch všech bývá zhrbolený a i zhranatělý.

Otevřený kalich sestaven jest z ústů u spodu zdužnělých, navzájem se nedotýkajících; jsou vztyčené, špičky jich suché, jinak jako plod zbarvené a věží v polohluboké, široké, po okraji mírně zhrbolené jamce; vyskytují se také plody s temenem šikmým a tak úzkým, že na něm plod nestojí, pak věží kalich jen v mělounké a úzké jamce.

Silná stopka bývá zdužnělá, rovná i zakřivená, hrboilatá, tak jak její okolí zbarvena a rzivě skvrnitá; bývá buď na špičku plodu jako přimáčknuta, u většiny plodů přechází jaksi hrboilatě v plod; také bývá někdy přimáčknuta hrbolem na stranu.

Slupka se dosti leskne, jest hladká, u některých plodů rzí jemně zdrsnělá, se stromu zelená neb sivě zelenavá a na slunci zarudlá, později na loži nabývá barvy bělavě zlatě žluté, ve stínu zelenavé, strana sluncem ožehlá bývá někdy méně, někdy více a tak jako mramorovaně zahnědle červená; najde se dosti plodů, které jsou na slunečné straně jen jaksi červeně tečkované, ale také jen zcela žluté; celá poseta jest bleděrzivými, nápadnými, v červeném zelenavě vroubenými tečkami, mimo to jsou některé plody pokryty z většího dílu drobnou, místem i hustou rzí, barvy bronzové, v níž se tečky ztrácejí; jiné jsou jen blíže kalicha a stopky jemně porezavělé; také se vyskytují i větší, hrubší, ostře ohraničené skvrny.

Bělavá dužnina se mění do žluté, jest velmi jemná, šťavou přetéká a úplně se rozplývá, její chuť je výborná, líbezně sladká, při tom jemně navinulá a skvostně okořeněná.

Jemnou zrninou zcela úzce obklopený jaderník mívá osu někdy široce, jindy jen zcela úzce a krátce dutou a chová v prostranných pouzdrech pěkně vyvinutá, dlouze vejčitá, hnědá jádra.

Nutno nechat ji co možná dlouho na stromě, jinak vadne na loži; opatrně se uloží, načež asi tak začátkem prosince, v některém roce již v polovici listopadu dospívá k jídlu; uzrává na loži nenáhle až do polovice ledna a i ještě déle.

Jest to hruška z nejskvostnějších zimních pro stůl. V obchodě jest ještě velice málo známa, ale výborně by se prodávala za vzácnou lahůdku.

V Bláhových poznámkách jsme našli: Strom lze udržeti jen přísným řezem zvláště v mládí v nějakém tvaru a poněvadž jest záhy plodný, zůstává koruna malá. Užívá v listopadu — prosinci a jest v ten čas jednou z nejlepších stolních hrušek.

V zahradách Zemského pomologického ústavu v Troji ji mají pod čís. 349, Fulvie.

V literatuře se málo o ní až dosud psalo a nalézáme ji jen v „Handbuch der Obstkunde“ čís. 510, Lucas: „Die wertvollsten Tafelbirnen“ čís. 79, Neue Fulvia se značkou oo. Leroy: „Dictionnaire de Pomologie“ pod čís. 90, Belle de Jarnac, dále pak bez čísla na straně 467 druhého dílu hrušek „Nouvelle Fulvie“. Nad to přikládají se jí synonyma Fulvie Grégoire,

ŘÍHA, Jan. České ovoce I. Hrušky. 3. nezměněné vyd. Praha: Čsl. grafická unie, 1937.

Nouveau Simon Bouvier.

ŘÍHA, Jan. České ovoce I. Hrušky. 3. nezměněné vyd. Praha: Čsl. grafická unie, 1937.
FULVIE - *Neue Fulvie*. - *Nouvelle Fulvie*.